**Inspreektekst SANE hoorzitting en Commissie Landelijk Gebied nov2025**

## Inleiding

Ik ben Ines de Ridder, wethouder van de gemeente Nieuwkoop. Wij werken al jaren intensief samen met de provincie en betrokken gebiedspartijen. Vanuit die hechte samenwerking wil ik vandaag enkele aandachtspunten meegeven om gezamenlijk de goede keuzes te kunnen maken. Ik sluit mij aan bij de inbreng van collega-wethouder Jan Lock uit Molenlanden over geborgde emissiereductie, strategisch grondbeleid en natuurlijke stoppers. Vanuit Nieuwkoop is er aanvullende urgentie vanwege onze bijzondere gebiedspositie.

De centrale vraag voor ons is of we spreken over meerdere overgangszones, of in feite over één stikstofzone. Vooralsnog lijkt het te gaan om zonering specifiek gericht op de Nieuwkoopse Plassen en De Haeck, het enige Natura2000-gebied in onze omgeving waarvoor dit nuttig en noodzakelijk wordt geacht en waarbij de provincie de regie voert. Vijf van onze dorpen liggen direct aan dit gebied, waardoor elke zoneringskeuze niet alleen technisch is, maar vooral concreet voor onze inwoners.

Met het oog op de kwaliteit van onze samenwerking en de impact op ons gebied, deel ik graag onze zorgen, vragen en suggesties.

## Zonering als middel, niet als doel

Voor Nieuwkoop is zonering een instrument om opgaven te realiseren, geen doel op zich. Daarom vragen wij om een zorgvuldige en integrale onderbouwing. Zeker de voorgestelde straal van 250 meter roept vragen op: waarop is dit gebaseerd, hoe effectief en proportioneel is dit, en wat betekent dit voor inwoners en ondernemers binnen de zone? Ook is van belang of er begeleiding of compensatie beschikbaar is bij eventuele gevolgen.
In de herziening van het provinciale omgevingsbeleid en in de SANE-stukken zien wij dat hierover nog veel onduidelijkheden bestaan. Terecht wordt daarom ingezet op gebiedsprocessen. Een van de eerste keuzes die daarin richtinggevend is, betreft de basis voor zonering: de Natura2000-begrenzing of stikstofgevoelige hexagonen. Deze keuze heeft grote invloed op de reikwijdte en het effect van maatregelen.

## Reikwijdte en gebiedsimpact

Een belangrijk punt voor Nieuwkoop is de doorwerking van maatregelen naar andere functies in en rond het Natura2000-gebied. Delen van vijf kernen liggen binnen 250 meter van de grens. Wij vragen daarom vroegtijdige zekerheid dat maatregelen niet bedoeld zijn voor bestaande of toekomstige woongebieden of infrastructuur. Daarnaast lijkt de huidige zoneringslijn vooral gericht op stikstofreductie. In ons gebied spelen echter meerdere, sterk verbonden opgaven tegelijkertijd: natuurherstel, leefkwaliteit, waterkwaliteit, verdroging, landbouwtransitie, $CO_2$-reductie en bodemdaling. Deze vraagstukken worden nu vooral in afzonderlijke sporen opgepakt, terwijl een integrale zone juist kansen kan bieden om maatregelen te verbinden en synergie te realiseren. Daarbij is van belang dat een overgangszone niet alleen beperkend werkt, maar juist ook positief kan uitpakken. Door extra middelen en handelingsruimte toe te voegen kunnen gebiedspartners sneller stappen zetten richting natuurherstel en leefkwaliteit, met meer draagvlak en daadkracht als mogelijke bijvangst. Het proces in Noordse Dorp, waar provinciegrond wordt herontwikkeld, laat zien dat beperkingen en kansen elkaar kunnen versterken wanneer integraal wordt gewerkt.

## Rol van data, innovatie en gebiedsinitiatieven

Wij vragen aandacht voor de samenhang met lopende initiatieven die juist bedoeld zijn om gebiedsspecifieke kennis en effectiviteit te vergroten. Zo is in onze regio recent gestart met het stikstofmeetnetwerk van de provincie, dat betere data

verzamelt voor modellering en besluitvorming. Ook het Fieldlab Groene Hart werkt aan praktisch toepasbare reducerende maatregelen op bedrijfs- en gebiedsniveau. Het is belangrijk dat zonering deze initiatieven niet doorkruist, maar erop aansluit.

**Heldere kaders en toekomstvastheid**
Een overgangszone heeft alleen effect als helder is wat er binnen én buiten de zone nodig blijft. Drukfactoren stoppen niet bij een grens, en het is belangrijk misverstanden over externe werking te voorkomen. Ook roept aanvullende zonering vragen op over de ecologische, economische en maatschappelijke proportionaliteit, zeker gezien het standpunt dat 90% van de opgave landelijk moet worden opgelost. Dat raakt aan de vraag hoeveel bestuurlijke ruimte de provincie zelf heeft voor aanvullende maatregelen.

Tot slot is van belang dat gebiedspartners tijdig duidelijkheid krijgen over het toekomstige beleid. De modulaire herziening van het landbouwbeleid start in 2026 en landt op zijn vroegst in 2028. Voor de jaren daartussen is bestuurlijke voorspelbaarheid belangrijk.

**Slot**
Onze regio is gebaat bij helderheid, integraliteit en samenwerking. Ik doe daarom een oproep: benut de kracht van gebiedsprocessen, van de gezamenlijke opgaven en van de samenleving. Want daar doen wij het uiteindelijk voor. Dank u wel.